

ZARZĄDZENIE NR MOPR-I.0015.24.2025

**Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu
z dnia 06.05.2025 r.**

**w sprawie wprowadzenia Szczegółowych zasad rozpatrywania wniosków
w pilotażowym programie „Aktywny Samorząd” w 2025 roku.**

Na podstawie Załącznika nr 1 pn. Zasady dotyczące wyboru, dofinansowania i rozliczania wniosków o dofinansowanie w ramach Modułu I i II pilotażowego programu „Aktywny samorząd” do uchwały nr 15/2013 Zarządu PFRON z dnia 22 lutego 2013 r. w sprawie realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd”, zmienionej uchwałą nr 14/2014 Zarządu PFRON z dnia 21 lutego 2014 r., uchwałą nr 71/2016 Zarządu PFRON z dnia 7 grudnia 2016 r., uchwałą nr 24/2018 Zarządu PFRON z dnia 17 kwietnia 2018 r., uchwałą nr 16/2019 Zarządu PFRON z dnia 5 marca 2019 r., uchwałą nr 49/2020 Zarządu PFRON z dnia 17 lipca 2019 r., uchwałą nr 19/2020 Zarządu PFRON z dnia 4 marca 2020 r., uchwałą nr 2/2021 Zarządu PFRON z dnia 11 stycznia 2021 r., uchwałą nr 16/2022 Zarządu PFRON z dnia 8 lutego 2022r., uchwałą nr 14/2023 Zarządu PFRON z dnia 2 lutego 2023 r.; uchwałą nr 19/2023 Zarządu PFRON z dnia 29 września 2023 r. oraz zgodnie z Polityką Systemu Zarządzania Cel 3 i 4: Zapewnienie opieki i wsparcia w funkcjonowaniu osobom z ograniczeniami oraz Podniesienie jakości świadczonych usług i obsługi klienta oraz skuteczności systemu, zarządzam, co następuje:

§ 1

Wprowadzam do stosowania Szczegółowe zasady rozpatrywania wniosków w pilotażowym programie „Aktywny Samorząd” w 2025 roku, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszego zarządzenia.

§ 2

Wykonanie zarządzenia powierzam Kierownikowi Sekcji ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych.

§ 3

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązującą od dnia 1 marca 2025 r.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie
w Poznaniu
Anita Krakowska

**SZCZEGÓŁOWE ZASADY ROZPATRYWANIA WNIOSKÓW W PROGRAMIE „AKTYWNY
SAMORZĄD” w 2025 r.**

TERMIN PRZYJMOWANIA WNIOSKÓW:

**MODUŁ I - likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową
– od 1 marca do 31 sierpnia 2025 r. (z wyjątkiem obszaru E)**

Obszar E nabór wniosków od dnia 2 stycznia do dnia 31 grudnia 2025 roku

Moduł II

- 1) wnioski dotyczące roku akademickiego 2024/2025 – do dnia 31 marca 2025 r.;**
- 2) wnioski dotyczące roku akademickiego 2025/2026 – od dnia 1 września 2025 r. do dnia 10 października 2025 r.**

W ramach Modułu I w roku 2025 będą realizowane następujące zadania:

1. Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

- 1) Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu;
- 2) Zadanie 2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu;
- 3) Zadanie 3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu, w stopniu wymagającym korzystania z usług tłumacza języka migowego;
- 4) Zadanie 4 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do samochodu, adresowana do osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu.

2. Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- 1) Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub obu kończyn górnych;
- 2) Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
- 3) Zadanie 3 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku;
- 4) Zadanie 4 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy;
- 5) Zadanie 5 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego, zakupionego w ramach programu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

3. Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

- 1) Zadanie 1 – pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym;
- 2) Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności;
- 3) Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności;
- 4) Zadanie 4 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanej protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, (co

- najmniej na III poziomie jakości), adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności;
- 5) Zadanie 5 – pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania.
4. Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka;
5. Obszar E – pomoc w kontynuowaniu rehabilitacji w formie wentylacji domowej, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności lub z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia), które korzystają z koncentratora tlenu lub respiratora w ramach świadczenia udzielanego przez ośrodek domowego leczenia tlenem lub ośrodek wentylacji domowej, tj. pod opieką zespołu długoterminowej opieki domowej dla pacjentów wentylowanych mechanicznie lub pod opieką poradni/ośrodka/zespołu domowego leczenia tlenem;

MODUŁ II – pomoc u uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym:

Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub, umiarkowanym lub lekkim stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

W ramach Modułu II można otrzymać dofinansowanie lub refundację kosztów uzyskania wykształcenia na poziomie wyższym:

- 1) opłata za naukę (czesne);
- 2) dodatek na pokrycie kosztów kształcenia;

- 3) dodatek na uiszczenie opłaty za przeprowadzenie przewodu doktorskiego – w przypadku osób, które mają wszczęty przewód doktorski, a nie są uczestnikami studiów doktoranckich.

Zasady ogólne:

1. Wnioski o dofinansowanie w ramach programu są rejestrowane i obsługiwane w bezpłatnym Systemie Obsługi Wsparcia finansowanym ze środków PFRON, zwanym dalej SOW.
2. Wnioski składa się w formie elektronicznej w SOW, wniosek papierowy może złożyć jedynie Wnioskodawca będący wykluczony cyfrowo.
3. Przyjmowanie i rejestrowanie wniosków w formie papierowej na zadania z zakresu Modułu I oraz Modułu II odbywa się zgodnie z obowiązującą Instrukcją kancelaryjną dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Poznaniu.
4. Wnioski o dofinansowanie złożone przez wnioskodawców w formie papierowej będą wprowadzane przez pracowników Sekcji ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych do SOW.
5. W przypadku wniosków złożonych w formie papierowej prawidłowo zaadresowana korespondencja do wnioskodawcy, która pomimo dwukrotnego awizowania nie zostanie odebrana, uznawana jest za doręczoną.
6. W przypadku wniosków składanych w formie elektronicznej w SOW komunikacja z wnioskodawcą odbywa się w sposób określony w SOW, korespondencja elektroniczna prawidłowo zaadresowana i dwukrotnie wysłana do wnioskodawcy, uznawana jest za doręczoną.
7. Za datę złożenia wniosku uważa się datę jego wpłynięcia do Realizatora, a w przypadku wniosków składanych drogą pocztową, datę stempla pocztowego.
8. W przypadku wniosków składanych w formie elektronicznej w SOW, za datę złożenia wniosku uznaje się datę przesłania wniosku do instytucji, potwierdzoną w SOW poprzez UPZ (Urzędowe Potwierdzenie Złożenia).

I. Szczegółowe zasady dotyczące weryfikacji formalnej i merytorycznej wniosków (w tym kryteria oceny merytorycznej wraz ze sposobem stosowania oceny i wyznaczeniem cykli rozpatrywania wniosków).

1. **Weryfikacja formalna** wniosku polega na sprawdzeniu przez pracownika Sekcji ds. Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych, czy wnioskodawca spełnia obowiązujące warunki uczestnictwa w programie i ubiegania się w jego ramach o wsparcie.

Ocenie formalnej podlega:

- 1) spełnianie przez wnioskodawcę wszystkich kryteriów uprawniających do złożenia wniosku i uzyskania dofinansowania;
 - 2) dotrzymanie przez wnioskodawcę terminu na złożenie wniosku;
 - 3) zgodność zgłoszonego we wniosku przedmiotu dofinansowania z zasadami wskazanymi w programie;
 - 4) kompletność i poprawność danych zawartych we wniosku, zgodność wniosku oraz wymaganych załączników z wymaganiami Realizatora programu;
 - 5) wypełnienie wymaganych rubryk we wniosku i załączników do wniosku;
 - 6) zgodność reprezentacji wnioskodawcy lub jego podopiecznego.
2. O niekompletności złożonego wniosku adresat programu/wnioskodawca powiadamiany jest w formie odpowiadającej sposobowi złożenia wniosku, informacja zawiera:
- 1) informacje dotyczące brakujących dokumentów/podpisów;
 - 2) wskazanie terminu dostarczenia dokumentów;
 - 3) informację wskazującą, że nieuzupełnienie wniosku we wskazanym terminie, spowoduje pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia;.
3. W przypadku uzupełnienia wniosku podlega on ponownej weryfikacji formalnej.
- 3a. W sytuacji, gdy Realizator programu poweźmie wątpliwości, co do zgodności ze stanem faktycznym informacji oraz oświadczeń zawartych w złożonym wniosku, w celu ich zweryfikowania będzie występował do instytucji i innych Realizatorów programu o udostępnienie danych ze zbiorów danych osobowych i/lub wzywał wnioskodawcę do złożenia wyjaśnień.

4. O negatywnym wyniku weryfikacji formalnej adresat programu/wnioskodawca informowany jest:
 - 1) w odniesieniu do wniosków złożonych w formie papierowej: pisemnie – listem poleconym za potwierdzeniem odbioru;
 - 2) w odniesieniu do wniosków złożonych w formie elektronicznej – w formie określonej w SOW (wiadomość systemowa, email, wiadomość SMS).
5. Ocena merytoryczna wniosków przeprowadzana jest w celu wyłonienia wniosków, które mają największe szanse na realizację celów programu i które mieszczą się w limitach środków finansowych przekazanych przez PFRON na realizację programu.
6. Każdy wniosek w ramach Modułu I, który uzyskał pozytywną ocenę formalną, zostaje poddany ocenie punktowej. Minimalny próg punktowy umożliwiający bieżące udzielanie dofinansowania wynosi 10 punktów.
7. Przy rozpatrywaniu wniosków w ramach Modułu I przyjmuje się kwartalne cykle realizacji ocenionych merytorycznie wniosków przy czym wnioski ocenione w danym kwartale poniżej minimalnego progu punktowego wskazanego w ust. 6 oraz wnioski, które nie mogą być zrealizowane w danym cyklu ze względu na wysokość aktualnego limitu środków finansowych na realizację programu, przechodzą do puli wniosków rozpatrywanych w kolejnym cyklu realizacji wniosków ocenionych merytorycznie.
8. Cykle realizacji wniosków w ramach Modułu I Obszar A, B, C i D:
 - 1) wnioski złożone od 1 stycznia do 31 marca 2025 r. – lista rankingowa tworzona na dzień 31 marca 2025 r. i realizacja tych wniosków nie później niż do 31 lipca 2025 r.
 - 2) wnioski złożone od 1 kwietnia do 30 czerwca 2025 r. – lista rankingowa tworzona na dzień 30 czerwca 2025 r. i realizacja tych wniosków nie później niż do 31 lipca 2025 r.
 - 3) wnioski złożone od 1 lipca do 30 września 2025 r. – lista rankingowa tworzona na dzień 30 września 2025 r. i realizacja tych wniosków nie później do 31 października 2025 r.

- 4) wnioski złożone od 1 października do 31 grudnia 2025 r. – lista rankingowa tworzona na dzień 31 grudnia 2025 r. i realizacja tych wniosków nie później do 31 stycznia 2026 r.
- 8a. Wnioski w ramach Modułu I Obszar E, począwszy od miesiąca otrzymania przez MOPR środków finansowych na realizację programu, rozpatrywane będą na bieżąco, nie później niż w ciągu 30 dni od złożenia kompletnego wniosku.
9. Terminy wskazane w punkcie 8 dotyczą kompletnych wniosków, które przeszły weryfikację formalną w systemie SOW. W trakcie trwania poszczególnych cykli, w zależności od dostępności środków na realizację, dopuszcza się możliwość wprowadzenia wewnętrznych cykli miesięcznych z listą rankingową (realizacja wniosków w kolejności wynikającej z sumy uzyskanych punktów).
10. Wnioski rozpatrywane są do wykorzystania aktualnie przyznanego limitu.
11. W przypadku niewystarczających środków finansowych, uniemożliwiających realizację wszystkich pozytywnie zweryfikowanych wniosków w ramach jednego cyklu, wnioski są realizowane wg pozycji na liście rankingowej - zgodnie z kolejnością wynikającą z sumy uzyskanych punktów (od największej do najmniejszej).
12. W 2025 roku preferowane są wnioski dotyczące osób niepełnosprawnych, które:
 - 1) uzyskały do wniosku pozytywną opinię eksperta w zakresie dopasowania wnioskowanej pomocy do aktualnych potrzeb wynikających z ich aktywności (eksperta PFRON w ramach Obszaru C Zadania: 1, 3-4, a także eksperta w ramach programu pn. „Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnością” lub eksperta zaangażowanego przez realizatora) - liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 10;
 - 2) posiadają znaczny stopień niepełnosprawności, a w przypadku osób do 16 roku życia – w orzeczeniu o niepełnosprawności posiadają więcej niż jedną przyczynę wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenie to jest wydane z powodu całościowych zaburzeń rozwojowych (12-C) - liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 10;
 - 3) są zatrudnione (w rozumieniu programu) - liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 10;

- 4) posiadają podpis elektroniczny/Profil Zaufany na platformie ePUAP i złożyły wniosek o dofinansowanie w formie elektronicznej w SOW – liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 10, przy czym preferencja ta dotyczy tylko tych wnioskodawców, którzy z niej skorzystają po raz pierwszy (preferencja jest jednorazowa);
 - 5) złożyły wniosek w pierwszym półroczu 2025 roku – liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 5;
 - 6) w 2024 lub w 2025 roku zostały poszkodowane w wyniku działania żywiołu lub innych zdarzeń losowych – liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 5;
 - 7) złożyły wniosek kompletny pod względem formalnym bez konieczności uzupełniania braków – liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 10;
 - 8) posiadają niepełnosprawność sprzężoną – liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 10;
 - 9) wniosek złożony w ramach: Obszaru A Zadania 2 i 3 lub Obszaru C Zadanie 1 i 3 – liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 20.
 - 10) uczą się (w rozumieniu programu) - liczba punktów preferencyjnych wynosi wówczas 10;
13. Wnioski składane w ramach Modułu I Obszar E oraz Modułu II nie podlegają ocenie merytorycznej. Wszystkie wnioski pozytywnie zweryfikowane podlegają dofinansowaniu.
14. W ramach Modułu II dodatek na pokrycie kosztów kształcenia może być zwiększony o 809 zł w przypadku, gdy wnioskodawca jest osobą niewidomą, głuchą lub poruszającą się na wózku inwalidzkim.
15. W Module I zadaniu C 1, 3 i 4 dopuszcza się możliwość refundacji kosztów dojazdu beneficjenta programu na spotkanie z ekspertem PFRON. Refundacja przyznawana jest po ówczesnym wniosku beneficjenta. Wysokość dofinansowania obliczana jest w następujący sposób:
- 1) poprzez pomnożenie odległości od miejsca zamieszkania beneficjenta do gabinetu wybranego eksperta (wyrażonej w kilometrach) przez współczynnik 1,15 zł;

- 2) na podstawie przedstawionych dokumentów rozliczeniowych np. bilety komunikacji miejskiej, rachunek/faktura za przejazd transportem indywidualnym.

Dofinansowanie dotyczy dojazdu i powrotu od eksperta i nie może przekroczyć kwoty 231,00 zł.

16. W Module I zadaniu B 2 przy obliczaniu dofinansowania przyjmuje się, że każdy wniosek jest indywidualnie rozpatrywany. Wysokość dofinansowania zależy min, od niepełnosprawności, wieku aktywności zawodowej i rodzaju sprzętu – stosuje się również poniższy przelicznik:

- a) szkolenie z podstawowego sprzętu (telefon, laptop, komputer stacjonarny, drukarka, lupa elektroniczna, czytnik etc.) – 200,00 zł na każdy sprzęt
- b) szkolenie z obsługi specjalistycznego sprzętu (cyberoko, sprzęt brajlowski) – zgodnie z ofertą cenową załączoną do wniosku.

II. Podejmowanie decyzji o przyznaniu dofinansowania i ich realizacja.

1. Decyzja o przyznaniu dofinansowania podejmowana jest przez Dyrektora /Pierwszego Zastępcę Dyrektora/ Drugiego Zastępcę Dyrektora lub pracownika upoważnionego przez Dyrektora MOPR.
2. Decyzja o wysokości dofinansowania określana jest na podstawie przedłożonej przez adresata programu/wnioskodawcę oferty cenowej/faktury proforma (o ile dotyczy) z zachowaniem procentowego udziału środków PFRON i adresata programu/wnioskodawcy, w oparciu o zapisy ujęte w „Kierunkach i warunkach brzegowych obowiązujących realizatorów programu „Aktywny Samorząd” w 2025 roku”.
- 2a. Wysokość dofinansowania nie może przekroczyć:
 - 1) maksymalnej kwoty dofinansowania, określonej w programie przez PFRON dla danego przedmiotu dofinansowania;
 - 2) wysokości określonego przez PFRON udziału środków finansowych PFRON w dofinansowanym zakupie lub kosztach usługi (o ile dotyczy);
 - 3) kwoty wnioskowanej przez wnioskodawcę.

3. Ośrodek zastrzega sobie prawo do zweryfikowania proponowanej ceny zakupu sprzętu i przyznania dofinansowania w oparciu o średnią cenę rynkową dla danego typu i modelu przedmiotu dofinansowania;
4. Środki finansowe stanowiące udział własny adresata programu/wnioskodawcy nie mogą pochodzić ze środków PFRON.
5. W przypadku pozytywnej decyzji i przyznania dofinansowania realizacja dofinansowania następuje po podpisaniu dwustronnej umowy dofinansowania pomiędzy Realizatorem programu, a adresatem programu/wnioskodawcą.
- 4a. Wnioski w ramach Obszaru E są realizowane poprzez wypłatę dodatku, po pozytywnej weryfikacji formalnej wniosku i pozytywnej decyzji realizatora programu, bez konieczności zawarcia umowy dofinansowania. Przed wypłatą środków każdorazowo weryfikowany jest nr PESEL wnioskodawcy oraz beneficjenta.
6. Kontrola wysokości zaangażowania środków finansowych w przyznanym limicie, w tym weryfikacja czy wydatek mieści się w zatwierdzonym planie finansowym na rok 2025, odbywa się w systemie SOW przy użyciu stworzonej w tym celu funkcjonalności (zakładka „Limits”).
7. W odniesieniu do wniosków złożonych przez SOW podpisanie umowy odbywa się poprzez potwierdzenie zawarcia umowy przy pomocy podpisu elektronicznego/Profilu Zaufanego.
8. W przypadku, gdy beneficjent podpisuje umowę za pomocą odcisku palca, czynność ta jest potwierdzana przez 2 pracowników Realizatora programu obecnych podczas podpisywania umowy.
9. Decyzja odmowna wymaga pisemnego uzasadnienia.

IV. Postanowienia końcowe

W sprawach nieuregulowanych niniejszym Zarządzeniem zastosowanie mają przepisy wynikające z:

- 1) Zasad dotyczących wyboru, dofinansowania i rozliczania wniosków o dofinansowanie w ramach Modułu I i II programu „Aktywny Samorząd” znajdującego się na stronie PFRON pod adresem: https://www.pfron.org.pl/fileadmin/Programy_PFRON/Aktywny_samorzad/2020-03-16_zmiany/U-019z3_2020_Zasady.doc?utm_campaign=pfron&utm_source=df&utm_medium=download;
- 2) Kierunków działań oraz warunków brzegowych obowiązujących realizatorów programu „Aktywny samorząd” w 2025 roku, znajdującego się na stronie PFRON pod adresem: <https://www.pfron.org.pl/aktualnosci/szczegoly-aktualnosci/news/program-aktywny-samorzad-w-2025-roku/>
- 3) Treści programu „Aktywny samorząd”, znajdującego się na stronie PFRON pod adresem: <https://www.pfron.org.pl/o-funduszu/programy-i-zadania-pfron/programy-i-zadania-real/aktywny-samorzad/dokumenty-programowe/aktywnysamorzad2018/>.

